

SFE NETT AS
Sørstrandsvegen 227
6823 SANDANE

Vår dato: 06.12.2019
Vår ref.: 201904229-59
Arkiv: 617
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Petter Glorvigen

SFE Nett AS - delgodkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan for 132 kV Ålfoten - Bremangerlandet

Norges vassdrag- energidirektorat (NVE) viser til epost fra Sogn og Fjordane Energi Nett AS (SFE Nett) datert 02.07.2019 vedlagt miljø-, transport-, og anleggsplan for 132 kV kraftledning Ålfoten (Langevatnet) – Bremangerlandet. Videre viser vi til epost av 28.08.2019 hvor SFE Nett søker om delgodkjenning for strekningen fra Ålfoten transformatorstasjon til Rugsundøy koblingsstasjon.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjon av 15.06.2015 vilkår 9 og konsesjon av 29.10.2018 vilkår 10 godkjenner NVE den delen av fremlagt miljø-, transport-, og anleggsplan for 132 kV Ålfoten (Langevatnet) - Bremangerlandet som omfatter 132 kV ledningen fra Ålfoten transformatorstasjon til Rugsundøy koblingsstasjon.

Vilkår for godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan:

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Entreprenør skal gjøres kjent med MTA og dette vedtaket.
- Dersom dere avdekker avvik som har medført, eller kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentagelse og avbøte mulige skader.
- Ved indikasjoner på hubro i anleggsperioden skal tilstedeværelsen undersøkes av fagkyndig personell. Resultatene fra undersøkelsen skal oversendes Fylkesmannen og NVE. Dersom det dokumenteres hekkeforberedelser eller hekking innenfor 1 km fra kraftledningen vil NVE kunne kreve anleggsrestriksjoner i perioden fra 15.02 – 15.06.
- Dere skal holde oversikt over innvilgede helikopterdispensasjoner og tidspunkt for flygninger i flyforbudsperiodene. Oversikten skal forelegges NVE på forespørsel.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Kryssing av vassdrag skal ikke medføre erosjon eller tilslamming. Kantvegetasjon skal søkes bevart.
- Sprengstein skal ikke ligge synlig i terrenget etter istandssetting.
- Det skal sendes inn en sluttrapport senest 6 måneder etter avsluttet anleggsarbeid. Rapporten skal inneholde bilder og en redegjørelse av gjennomføringen, og dokumentere at anlegget er bygd i samsvar med konsesjon og MTA.

Vårt vedtak forutsetter at fremlagte planer er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonene.

NVE understreker at planene ikke skal fravikes uten vår godkjenning. Planene gjelder for bygging, riving, drift og vedlikehold av anlegget. NVE kan stille krav om ytterligere detaljering og dokumentasjon for hele eller deler av anlegget ved senere tidspunkt.

NVE kan følge opp anlegget med tilsyn med hjemmel i energiloven kapittel 10.

Bakgrunn

SFE Nett AS har utarbeidet miljø-, transport-, og anleggsplan (MTA) for 132 kV kraftledning Ålfoten (Langevatnet) – Bremangerlandet. Planen ble oversendt NVE for behandling i epost av 02.07.2019. I etterkant har SFE Nett søkt NVE om delgodkjenning for strekningen fra Ålfoten transformatorstasjon frem til Rugsundøy koblingsstasjon. Den delen av MTA som omfatter strekningen fra Ålfoten til Rugsundøy har hjemmel i to forskjellige konsesjoner:

1. Anleggskonsesjon av 15.06.2015. Konsesjonen gir rett til å bygge og drive en ny ca. 28 km lang 132 kV kraftoverføring fra Ålfoten transformatorstasjon, via Rugsundøy, til Deknepollen transformatorstasjon.
2. Anleggskonsesjon av 29.10.2018. Konsesjonen gir rett til å bygge og drifte en ca. 12,6 km lang 132 kV kraftledning mellom Ålfoten transformatorstasjon og Blålid. Kraftledningen er en del av kraftledningen Ålfoten – Deknepollen (punkt 1 ovenfor), og må ses i sammenheng med denne. Konsesjonen erstatter tidligere konsesjonsgitte kraftledning på strekningen Ålfoten – Blålid.

Konsesjonen av 15.06.2015 er gitt for å bedre forsynings sikkerheten i området og for å legge til rette for ny produksjon. Konsesjonsvedtaket ble pålagt til Olje- og energidepartementet. Klagen omfattet traseen fra Ålfoten transformatorstasjon til Nibbevatnet og trasevalget over Blålid. I forbindelse med OEDs behandling av klagen søkte SFE Nett om et nytt trasealternativ fra Ålfoten transformatorstasjon til Blålid. SFE Nett fikk konsesjon for den alternative strekningen 29.10.2018. Med dette vedtaket bortfalt grunnlaget for deler av klagen på konsesjon av 15.06.2015. I klagevedtaket av 20.02.2019 opprettholder OED konsesjonene av 15.06.2015 og 29.10.2018.

SFE Nett søkte om flere konsesjonspliktige endringer samtidig med oversendelsen av MTA. De konsesjonspliktige endringene berører ikke strekningen omfattet av denne delgodkjenningen, med unntak av en ca. 260 meter lang jordkabel ut fra Ålfoten transformatorstasjon. Jordkabelen går frem til første mast på ledningen. Jordkabelen er ikke en del av denne godkjenningen. Jordkabelen og øvrige konsesjonspliktige endringer vil bli behandlet på et senere tidspunkt.

Høring

NVE sendte MTA for strekningen Ålfoten (Langevatnet) – Bremangerlandet og MTA for Bremangerlandet transformatorstasjon på høring til Bremanger kommune, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) Fylkesmannen i Vestland, Kystverket, Mattilsynet, Sogn og

Fjordane fylkeskommune, Statens vegvesen og Statnett SF den 03.07.2019. SFE Nett bekreftet ovenfor NVE i epost av 04.07.2019 at grunneiere og rettighetshavere var informert om høringen og fristen for å uttale seg. Høringsfristen var satt til 21.08.2019.

I epost av 31.07.2019 søkte Bremanger kommune om utsatt høringsfrist, slik at saken kunne behandles politisk. NVE satte ny frist til 20.09.2019 for Bremanger kommune. NVE innvilget samme frist for øvrige høringsparter som søkte om utsettelse.

NVE har sammenfattet høringsinnspillene til MTA for strekningen Ålfoten – Rugsundøy – Bremangerlandet og Bremangerlandet transformatorstasjon, se vedlegg 1. SFE Netts kommentarer til høringsinnspillene kommer frem i vedlegg 2. Kun høringsinnspill relevante for delstrekningen Ålfoten – Rugsundøy (dette vedtaket) og SFE Netts kommentarer til disse, er gjengitt og vurdert av NVE i avsnittene nedenfor. Innspillene knyttet til resterende del av MTA (132 kV ledningen Rugsundøy-Bremangerlandet) og Bremangerlandet transformatorstasjon vil NVE vurdere i sammenheng med behandlingen av planene for Bremangerlandet vindkraftverk. Planen for Bremangerlandet vindkraftverk ble sendt på høring 01.11.2019.

NVE har mottatt 18 høringsinnspill. Åtte av disse anses relevant for strekningen Ålfoten – Rugsundøy.

Fylkesmannen i Vestland

Fylkesmannen har innspill til MTA punkt 1.4.2 om kartlegging av hubro. Dersom kartleggingen dokumenterer hekking nær traseen eller anleggsvei mener Fylkesmannen at restriksjonssonen på 1000 meter er tilstrekkelig. Restriksjonssonen må også omfatte helikopter. Dersom anleggsaktivitet og menneskelig ferdsel skjer nærmere enn 1000 meter, er det viktig med tidsavgrensning i aktiviteten. SFE Nett ønsker at restriksjonsperioden starter 15. mars. Fylkesmannen bestrider SFE Netts argument om at «*Forstyrrelser i februar vil enten aksepteres, føre til at fuglene velger alternativ hekke lokalitet eller medføre ett år uten hekking*». Fylkesmannen viser til at hekkeforberedelsene kan starte allerede i januar, med egglegging i midten av februar. Fylkesmannen foreslår derfor at restriksjonsperioden for støyende aktivitet settes fra 15. februar til 15. juni, dersom det er sannsynlig at hubro er i aktivitet i området. Fylkesmannen vil at undersøkelsene med lydopptaker gjennomføres første del av februar, med oppfølging i midten av mars. Før dette bør det ikke være anleggsarbeid i de aktuelle områdene. Videre påpekes det at ikke alle par har alternativ hekkeplass og at alternativet kan ligge nærmere anleggsområdet. Fylkesmannen mener det ikke er sikkert at forstyrrelser «bare» fører til et år uten hekking.

Fylkesmannen konstaterer at det skal monteres fugleavvisere mellom mastepunkt 1 og 4 ved Langevatnet og at det er planlagt fugeavvisere på fjordkryssningene ved Rugsundøy.

Fylkesmannen viser til at hensynet til naturreservatet (N02 Sördalen) er avklart gjennom dispensasjonsvedtak etter naturmangfoldloven. Fylkesmannen forutsetter at vilkårene blir overholdt i den praktiske gjennomføringen. Fylkesmannen ber NVE vurdere om omtale i MTA, sammen med SFE Netts rutiner er tilstrekkelige for å sikre dette.

Fylkesmannen mener merknadene i MTA tabell 4-1 – naturtyper, imøtekommer mange av hensynene det er behov for. De foreslår imidlertid at lokaliteten «Langevatnet nord» gis merknaden «ingen anleggsvirksomhet innenfor lokalitetens avgrensning». Fylkesmannen begrunner dette med at det ikke skal være mastepunkt i området. Fylkesmannen forstår her at anleggsvirksomhet inkluderer hogst.

Fylkesmannen presiserer at tiltaket kommer inn under reglene om midlertidig anleggsdrift i forurensingslovens §8. De minner også om at betongavfall regnes som næringsavfall som krever særskilt behandling, jf. forurensingsloven §32.

Fylkesmannen ber også om at alle inngrep i verdifulle naturområder blir avgrenset til det som er strengt nødvendig og at NVE setter vilkår om at terrenget skal tilbakeføres etter anleggsarbeidet.

Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Fylkeskommunen har ingen merknader til tiltaket når det gjelder automatisk freda kulturminner og viser til rapport av 05.07.2019 *rapport fra kulturminneregistrering - 132 kV linje mellom Langevatnet og Bremangerlandet*.

Bremanger kommune

Bremanger kommune mener hensyn til badeplassen ved Skorpepollen bør nevnes i MTA, og at SFE Nett vurderer å trekke traseen lenger vekk fra skorpepollen.

Dersom det blir påvist hekkelokalitet for hubro ønsker kommunen en restriksjonsperiode fra februar til juli i samsvar med faglige råd.

Statnett SF

Statnett har ikke vesentlige innspill til søknaden om innføring av 132 kV til Ålfoten transformatorstasjon. Tiltaket er godt koordinert med deres pågående prosjekt ved Ålfoten. Det presiseres at dersom samtlige planer ved Ålfoten realiseres vil stasjonen ha lite eller ingen gjenstående kapasitet. SFE Netts planlagte nettanlegg må ikke komme i konflikt med egnet areal til en eventuell ytterligere utvidelse av stasjonen.

Statens vegvesen (SVV)

SVV presiserer at søknader om utvidet bruk, nye avkjørsler og kryssing av fylkesvei må sendes SVV for behandling før gjennomføring. SVV har for øvrig ingen merknader til planen.

Mattilsynet

Mattilsynet understreker hensynet til drikkevannskilder og tilhørende vanntilsigsområde. De viser til drikkevannsforskriftens §4 om forbud mot forurensning av drikkevann.

Mattilsynet mener at påfylling av olje- og dieselprodukt bør skje lenger unna enn 10 meter fra vann og vassdrag. Mattilsynet ber SFE Nett om å vurdere dette på nytt.

Mattilsynet mener det er bra at entreprenør er ansvarlig for skader på drikkevannskilder og må sørge for alternativt drikkevann ved skade. Mattilsynet legger til grunn at dette gjelder alle kilder (både registrerte og uregistrerte) og at begrepet «skader» også inkluderer redusert drikkevannskvalitet.

Om lagring av kreosotimpregnerte stolper stiller Mattilsynet spørsmål ved hva som regnes som langvarig lagring, hva som er god avstand til vann/vassdrag/drikkevannskilde, og om stolpene skal tildekkes. Mattilsynet ønsker konkretisering av dette.

Nei til SFE, BKK vindkraft på Bremangerlandet

Gruppen viser til at det ikke foreligger noen tidsplan for sjøkabel videre ut til Deknepollen. De mener at innbyggerne på Rugsundøy har et beskjedent strømforbruk og at forsyningssikkerhet dermed ikke er et argument for å bygge 132 kV ledningen til Rugsundøy. De mener ledningen til Rugsundøy ikke har noen annen funksjon enn å betjene et fremtidig vindkraftverk og at strekningen Ålfoten – Rugsundøy må stanses i påvente av igangsettingstillatelse for Bremangerlandet vindkraftverk.

Rune Eikeland

Eikeland er bekymret for støy under anleggsarbeidet. Han mener at helikopterbruk utover tidspunktene gitt i MTA, må godkjennes av andre enn byggherre. Videre ønsker han ytterligere restriksjoner på helikopterbruk under hjortejakta i perioden 1. september til og med 23. desember. Han mener fire år

med utbygging og sanering vil ha store konsekvenser for hjortejakta, spesielt i helgene. Han krever forbud mot helikopter i perioden fredag kl. 19 til mandag kl. 07 i hjortejakta. Eikeland spør også om hvordan omgivelsene skal varsles om støyende arbeid.

NVEs vurdering

NVE mener SFE Nett har utarbeidet en god MTA for kraftledningen. Planen ivaretar vesentlige hensyn til miljø og landskap, slik at de negative konsekvensene blir redusert innenfor de konsesjonene som er gitt. Konsesjonene setter flere vilkår som tiltakshaver skal dokumentere oppfylt gjennom MTA og NVE forutsetter at anleggsarbeidet følger beskrivelsene i MTA. Vi mener det ikke er nødvendig å gjøre en vurdering av alle temaene som MTA beskriver. I dette kapittelet vil vi kun gjøre en vurdering av de temaene i MTA hvor det er ytterligere behov for avklaring med NVE. Disse temaene er omtalt i avsnittene nedenfor.

Endrede mastepunkter øst Nibbevatnet

I MTA er det beskrevet endringer av mastepunkter øst Nibbevatnet. SFE Nett ønsker å sette inn to nye dobbeltkurs stålmaster på eksisterende 66 kV mastepunkt (mast 9 og 10) og midlertidig henge både ny og gammel ledning på disse. Når 66 kV ledningen rives vil mastepunktene bestå med den nye enkeltkurs 132 kV ledningen. Mast 8 trekkes sør for Nibbevatnet for å unngå en forankringsmast ved mast 9. Mast 8 bygges som stålmaster. SFE Nett begrunner endringen med at det er svært utfordrende å finne mastepunkt for fremføring av den nye ledningen. Topografien (bratt) innebærer en vesentlig risiko for personellet, både under bygging og drift.

Det er ikke mottatt høringsinnspill til endringen ved Nibbevatnet. NVE vurderte om endringen var konsesjonspliktig i forkant av SFE Netts endelige utarbeidelse av MTA. NVE konkluderte at endringen ikke er konsesjonspliktig og at den kan inngå i behandlingen av MTA. SFE Nett ble informert om dette i epost av 29.01.2019.

NVE konstaterer at antallet mastepunkt har økt på strekningen ved Nibbevatnet. Økningen er en konsekvens av mer utfordrende topografi enn forutsatt i konsesjonsbehandlingen. NVE legger til grunn at SFE Nett også skal ivareta hensynet til personellet som skal bygge og drifte anlegget. To av mastene erstatter eksisterende 66 kV mastepunkt. NVE vurderer at mastepunktene ikke vil berøre nye miljøverdier eller vesentlig endre landskapsvirkningen, sammenlignet med konsesjonsgitt løsning. NVE konkluderer med at endringen er hensiktsmessig. NVE godkjenner endringen og har for øvrig ingen merknader. NVE forutsetter at endringen er avklart med grunneierne.

Støyende anleggsvirksomhet

Ifølge MTA punkt 4.6 om støyende aktivitet skal det kun benyttes helikopter i tidsrommet 07:00 – 19:00 mandag til lørdag. Helikopterbruk er ikke tillatt på offentlige helligdager. Videre står det i MTA at værforholdene kan føre til at dette må fravikes. Entreprenøren skal søke SFE Nett om godkjenning i forkant av hver flyving i forbudsperiodene.

Rune Eikeland skiver i sitt høringsinnspill at helikopterbruk i forbudsperioden må godkjennes av andre enn byggherre og at det innføres forbud mot helikopter fra fredag kl. 19:00 til mandag kl. 07:00 i hjortejakta.

NVE vurderer at restriksjonene på helikopterbruk er tilstrekkelige slik de kommer frem av MTA. NVE understreker at SFE Nett skal gjøre en grundig vurdering av alle dispensasjoner og ta hensyn til lokale forhold før flyvninger innvilges i forbudsperiodene. Dispensjoner skal begrenses til det absolutt nødvendige. NVE vil sette som vilkår at SFE Nett fører oversikt over innvilgede dispensasjoner,

begrunnelsen for dispensasjonen og tidspunkt for gjennomførte flygninger i forbudsperioden. Oversikten skal forelegges NVE på forespørsel.

Det kan ikke utelukkes at hjortejakta kan bli påvirket, spesielt hvis det flys i områder hvor jakt pågår. Dette kan imidlertid håndteres gjennom god kontakt mellom SFE Nett og grunneiere/rettighetshavere. SFE nett skal ta hensyn til lokale forhold (støysensitive objekter) under planleggingen av helikopterbruken og sørge for god informasjon til innbyggerne og grunneiere/rettighetshavere.

Istandsetting

Konsesjonene setter krav om forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene. Dette gjelder både det som skal bygges og der hvor ledningen skal rives. Istandsetting er omtalt i flere punkter i MTA kapittel 4 - prosjektspesifikke miljøkrav og i vedlegg 2. NVE vurderer at SFE Nett har beskrevet relevante punkter for en vellykket istandsetting. Gjennomføres arbeidet som beskrevet, vil de negative virkningene av tiltaket reduseres.

Eventuelle sprengningsarbeider i tilknytting til mastepunktene er ikke nærmere beskrevet i MTA. NVE presiserer at sprengstein ikke skal ligge synlig i terrenget etter istandsetting. NVE vil stille vilkår om dette.

Barmarksløyper

MTA punkt 4.7.2 omtaler barmarksløyper og hvilke hensyn som skal ivaretas i anleggsperioden. SFE Nett skriver at entreprenør kan justere løypene inntil 100 meter fra senterlinjen inntegnet på MTA-arealbrukskart. Det samme gjelder ved kjøring i ledningstraseen. Justeringer kan foretas så lenge de ikke berører nye grunneiere. NVE er positive til løsningen. Et 100-metersbelte gir fleksibilitet i detaljprosjekteringen, slik at barmarksløypene kan legges mest mulig hensynsfullt. Endringer utenfor 100 metersbelte, eller som berører nye grunneiere, skal godkjennes av NVE.

Skogrydding

Skogrydding er omtalt i MTA punkt 4.8. Ryddingen skal sørge for en forsvarlig driftssikkerhet. Samtidig skal skogryddingen begrenses for å redusere synligheten og ta hensyn til naturmiljøet. NVE mener planen vektlegger disse hensynene på en god måte. Fylkesmannen påpeker at lokaliteten «Langevatnet nord» (MTA tabell 4-1) bør ha restriksjonen «ingen anleggsvirksomhet». SFE Nett skriver at det ikke skal foregå hogst i lokaliteten. Siden det ikke skal bygges master eller hugges i området legger NVE til grunn at «Langevatnet nord» i praksis har samme vern som øvrige lokaliteter merket «ingen anleggsvirksomhet innenfor lokalitetens avgrensning».

Kamuflering

Det er satt vilkår om kamuflering i konsesjonen av 15.06.2015. Hvilken type materialer som skal benyttes til bygging av kraftledningen er beskrevet i MTA punkt 2.2.1. Det skal hovedsakelig benyttes kreosotimpregnerte tremaster, med unntak av mastene vest Nibbevatnet. Mastene skal ha traverser i mattet stål og hengende isolatorer i glass. Ved kryssingen av Rugsundet skal det benyttes komposittisolatorer. Dette er i tråd med konsesjon av 15.06.2015. Konsesjonen setter imidlertid vilkår om både komposittisolatorer og matte liner ved kryssingen av Rugsundet og i nedføringen fra Blåfjellet. NVE konstaterer at matte liner og nedføringen fra Blåfjellet ikke er omtalt i MTA. I epost til NVE av 28.11.2019 bekrefter SFE Nett mangelen i MTA. SFE Nett skriver at det vil bli benyttet komposittisolatorer og matte liner fra mastepunkt 44 til og med 58 (nedføringen fra Blåfjell og spennene over Rugsundet). I eposten har SFE Nett vedlagt en materielloversikt som viser at riktige isolatorer og liner er bestilt. NVE konkluderer at kamuflering er planlagt i samsvar med vilkåret.

Kulturminner

Begge konsesjonene setter krav om at konsesjonær skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før MTA blir godkjent. Undersøkelsesplikten er omtalt i MTA punkt 1.5.1. SFE Nett har gjennom *rapport fra kulturminneregistrering* datert 05.07.2019 oppfylt undersøkelsesplikten etter § 9. I rapporten skriver Sogn og Fjordane fylkeskommune at det ikke er gjort funn av automatisk fredede kulturminner eller indikasjoner på slike. Kjente kulturminner er omtalt i MTA punkt 4.2 og kartfestet i MTA-arealbrukskart. Anleggsarbeidet skal gjennomføres uten at kulturminnene, inkludert sikringssonen, blir berørt. Dersom entreprenør under anleggsarbeidet støter på ukjente kulturminner, plikter entreprenør å stanse arbeidet og varsle byggherre umiddelbart.

Ut fra MTA-arealbrukskart er det vanskelig å vurdere om noen av kulturminnene, f.eks. K02, kan komme i direkte berøring med tiltaket. NVE vurderer at dersom kulturminne ligger i umiddelbar nærhet til tiltaket, må disse merkes fysisk i terrenget for å redusere risikoen for uønskede hendelser.

NVE konkluderer at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven er oppfylt.

Hensyn til vassdrag

Hensyn til vassdrag er omtalt i MTA punkt 4.7.2 - barmarksløyper. SFE Nett skriver at kryssing av bekker og elver skal begrenses til et minimum. Ut over dette er, så langt NVE kan se, ikke hensyn til vassdrag omtalt i planen. NVE påpeker at kryssing av bekker og elver kan medføre erosjon eller tilslamming. Kantvegetasjonen skal også ivaretas i størst mulig grad. NVE vil sette vilkår om dette for å presisere hensynet til vassdrag.

Forurensing

MTA punkt 4.5 beskriver hvordan forurensing skal unngås i anleggsperioden. Mattilsynet er i høringsuttalelsen positive til at entreprenør er ansvarlig for å utbedre skader på drikkevann, samt sørge for alternativt drikkevann inntil skaden er utbedret. Mattilsynet legger til grunn at dette gjelder alle typer skader på private drikkevannskilder (registrerte og uregistrerte), herunder brønner, uttak og redusert drikkevannskvalitet.

I MTA står det at lagring og fylling av drivstoff ikke skal skje nærmere enn 10 meter fra vassdrag. Mattilsynet ber SFE Nett vurdere om avstanden til vassdrag bør økes. SFE Nett skriver i sine kommentarer til innspillet at større maskiner og utstyr vil gjennomføre påfylling ved godkjente riggplasser. Påfylling ute i traseen vil utgjøre små volum med lite skadepotensiale, men SFE Nett presiserer at avstanden kan økes for å redusere risikoen.

Videre skriver Mattilsynet at de ønsker en konkretisering av hvordan SFE Nett planlegger å lagre kreosotimpregnerte stolper. SFE Nett skriver i sine kommentarer at langvarig lagring vil skje ved godkjente riggplasser. SFE Nett definerer langvarig lagring som inntil 2 år, men presiserer at det i praksis vil være kortere lagring. SFE Nett skriver videre at lagring i linjetraseen vil være kortvarig og at lagringen vil skje i god avstand fra private drikkevannskilder. Hva som er tilstrekkelig avstand fra drikkevannskilder, må vurderes i hvert enkelt tilfelle og spesielt avrenningsretningen er viktig i denne vurderingen. Ved fare for avrenning skal det benyttes komposittmaster.

NVE er enig i Mattilsynets presiseringer og understreker at SFE Nett er ansvarlig for at anleggsvirksomheten ikke påvirker drikkevann. NVE legger til grunn at SFE Nett vil vurdere de lokale forholdene og øke avstanden der hvor søl og lekkasjer kan medføre avrenning til vassdrag. NVE understreker at på stolpelager på riggplasser skal det brukes duk eller annet underlag som hindrer avrenning av kreosot. Dersom det er sannsynlig at uvedkomne kan komme i nærkontakt med stolpene, må uvedkomne hindres adgang ved hjelp av avsperring, gjerde, tildekking eller lignende. Enkelstolper som flys ut i terrenget før de reises, kan legges direkte på bakken hvis det ikke er noen drikkevannskilder i nærheten. Med SFE Netts presiseringer for lagring av kreosotimpregnerte master,

mener NVE at planen er tilstrekkelig for å hindre uønskede hendelser knyttet til forurensing. NVE minner om konsesjonærs plikt til å iverksette tiltak og varsle forurensningsmyndighetene ved akutt forurensing.

Fugl

Det er stilt krav om fugleavvisere på spennene over Rugsundet i konsesjonen av 15.06.2015. I tillegg er det stilt vilkår i konsesjonen av 29.10.2018 om at fugleavvisere skal vurderes i vestenden av Langevatnet. Hensikten er å redusere risikoen for fuglekollisjoner i områder med rikt fugleliv. SFE Netts vurderinger av fugleavvisere er omtalt i MTA punkt 1.4.4. Strekningene hvor fugleavvisere skal monteres er vist i MTA-arealbrukskart. SFE Nett har vurdert at det vil være hensiktsmessig å montere fugleavvisere mellom mast 1 og 4, på vestsiden av Langevatnet. I tillegg viser MTA-arealbrukskart at det skal monteres fugleavvisere på spennene over Rugsundet. NVE konkluderer at løsningene som er valgt oppfyller hensikten i vilkåret.

Det er i konsesjonen av 15.06.2015 også satt vilkår om hubro:

«med utgangspunkt i registrerte hubrolokaliteter skal SFE Nett verifisere i hvilke reir det eventuelt forgår hekking før anleggsarbeidet starter. Hvis det er hekking i reir nær traseen eller anleggsvei, skal SFE Nett i planen beskrive hvordan ulempene kan reduseres i anleggsfasen»

I etterkant av høringen har NVE mottatt *sluttrapport, kartlegging hubro* fra SFE Nett datert 13.08.2019. Rapporten er utarbeidet av Norconsult etter kartlegging av to mulige hekkelokaliteter antatt å befinne seg nærmere enn 1000 meter fra kraftledningen. Det ble benyttet to automatiske lytteposter i perioden 12.03 til 30.04. Det ble ikke registrert hubro ved lyttepostene. I rapporten påpeker Norconsult at det opprinnelige kildegrunnlaget er usikkert. Norconsult anbefaler at det ikke legges tidsbegrensinger på anleggsarbeidene og finner ikke grunnlag for nye vurderinger i sesongen 2020.

Siden Norconsults sluttrapport ikke var inkludert i høringsrunden er høringspartenes innspill gitt med utgangspunkt i SFE Netts beskrivelse i MTA punkt 1.4.2 - kartlegging av hubro. NVE har vurdert Norconsults sluttrapport, teksten i MTA og inkludert høringsinnspillene der hvor disse er relevante, se nedenfor.

SFE Nett skriver i MTA at de har støttet seg på Multiconsults notat *«anbefalte hensynsoner for sårbare arter av fugl»*. Notatet anbefaler en hensynssone på 1000 meter for støyende aktivitet i perioden februar til juli for hekkende hubro. SFE Nett ønsker at restriksjonsperioden starter 15.03 etter en avveining mellom fremdrift for prosjektet, hensyn til arten og andre støykilder. Både Fylkesmannen i Vestland og Bremanger kommune skriver i sine høringsinnspill at restriksjonsperioden bør starte 15.02. NVE legger til grunn at hubro kan hevde territorium og starte hekkeperioden før 15.03. Dette underbygges av generell kunnskap om arten, Multiconsults notat og Fylkesmannens enkeltteksempel omtalt i høringsinnspillet. Ved dokumenterte reirlokalteter bør restriksjonsperioden starte 15. februar.

Fylkesmannen skriver i sin uttalelse at undersøkelser med lytteposter må gjennomføres i februar, med oppfølging i starten av mars. NVE konstaterer at lyttepostene ikke var utplassert i februar, slik Fylkesmannen ønsket. Lyttepostene ble først utplassert 12.03. Dermed kan undersøkelser ha mistet opptak av hubro som startet hekkeforberedelsene tidlig. NVE vurderer at svært tidlig hekking tilhører unntakene. I denne delen av landet starter hekkingen normalt i midten/slutten av mars. Ved tidlig hekking vil tiggende unger også kunne høres i perioden etter 12.03. Det ble ikke registrert tiggende unger. NVE mener sannsynligheten er relativt lav for at pågående hekking er oversett. NVE viser til Norconsults vurdering av at det er vesentlig usikkerhet i kildematerialet. Både tidspunkt for siste kjente hekking og hvor reirene eventuelt befant seg er ukjent. NVE legger Norconsults rapport til grunn og

konkluderer at det ikke er grunnlag for restriksjoner på anleggsarbeidet eller nye undersøkelser av de mulige lokalitetene.

Selv om det ikke er registrert hubro i nærheten av anleggsområdet i dag, kan det ikke utelukkes at hubro vil befinne seg i området i anleggsperioden. Hvis det framkommer indikasjoner på hubro ved de overnevnte lokalitetene, eller nye lokaliteter langs traseen, må dette undersøkes av fagkyndig personell. NVE vil sette vilkår om dette. Undersøkelsene skal gjennomføres for å avklare eventuelle hekkeforberedelser eller hekking. Dersom det dokumenteres hekkforsøk eller hekking innenfor 1 km fra kraftledningen i anleggsperioden vil NVE kunne kreve anleggsrestriksjoner i perioden 15.02 – 15.06.

Naturtyper

Kraftledningen berører en rekke naturtyper av ulik verdi. I MTA-arealbrukskartene er disse markert som restriksjonsområder og restriksjonene for hver enkelt lokalitet beskrives i MTA punkt. 4.1.

Fylkesmannen mener merknadene i tabell 4-1 i MTA er tilstrekkelig for å imøtegå mange av hensynene det er behov for, se også Fylkesmannen innspill i punktet om *skogrydding* ovenfor. Videre ber Fylkesmannen om at inngrep i verdifulle naturområder begrenses til det som er strengt nødvendig og at NVE setter som vilkår om at terrenget skal tilbakeføres etter anleggsarbeidet. NVE viser til at det er krav om istandsetting av alle inngrep, se punktet om istandsetting ovenfor.

Fylkesmannen anmoder NVE om å vurdere omtalen av Sørдалen naturreservat og om SFE Netts rutiner for å instruere underleverandører er tilstrekkelige. NVE har vurdert kravene omtalt i MTA punkt 3. Entreprenør skal sette seg inn i MTA og innarbeide denne i egne planer. Videre krever SFE Nett at opplæring av underleverandører dokumenteres. NVE vurderer at SFE Nett, gjennom kravene i MTA punkt 3 og restriksjonene i tabell 4-1 og vedlegg 2, i tilstrekkelige grad har gitt føringer til entreprenør. NVE understreker at SFE Nett må ha en tett oppfølging av entreprenør i byggeperioden slik at gjennomføringen blir som forutsatt.

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§8-12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen og konsesjonsvedtakene. Vurderingene bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag og er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket. De legges derfor til grunn for dette vedtaket.

Friluftsliv

Det er ikke satt vilkår om friluftsliv i konsesjonen. MTA punkt. 4.3 beskriver hvordan hensynet til friluftsliv og friluftsområder skal ivaretas i anleggsperioden. Siste kulepunkt i punkt 4.8 om skogrydding beskriver hvordan hogstavfall skal behandles ved turstier. NVE mener planen ivaretar hensynet til friluftsliv på en god måte. Bremanger kommune påpeker at hensynet til badeplassen på Skorpepollen bør nevnes i planen og at det bør vurderes å trekke traseen lenger vekk fra badeplassen. Det siste er et forhold som allerede er avklart i konsesjonen. I kommentarene til høringsinnspillene viser SFE Nett til at det er inngått avtaler med grunneierne ved Skorpepollen. Det er enighet om å sette igjen mest mulig skog, for å redusere innsynet mot ledningen. NVE vurderer at SFE Nett har kommet kommunen i møte på dette punktet.

Andre høringsinnspill

Flere av høringsinnspillene krever at NVEs behandling av MTA for 132 kV kraftledningen Ålfoten – Rugsundøy – Bremangerlandet og MTA for Bremangerlandet transformatorstasjon må utsettes. Høringsinnspillene påpeker at planene for ledningen og transformatorstasjonene må ses i sammenheng med planene for Bremangerlandet vindkraftverk. Delgodkjeningen i dette vedtaket omfatter kun strekningen Ålfoten – Rugsundøy. Denne delstrekningen er begrunnet med økt forsyningssikkerhet og ledningen skal realiseres uavhengig av vindkraftverket. Gruppen Nei til SFE, BKK vindkraft på Bremangerlandet mener forsyningssikkerhet ikke er et argument for bygge ledningen. NVE viser til

konsesjonsbehandlingen og OEDs klagevedtak av 20.02.2019. I vedtaket stadfester departementet konsesjonen og slutter seg til NVEs vurdering av at ledningen er nødvendig for å bedre forsyningssikkerheten i området. Ledningen fra Rugsundøy til Bremangerlandet og Bremangerlandet transformatorstasjonen, vil NVE behandle i sammenheng med planene for Bremangerlandet vindkraftverk.

Tilleggsopplysninger

Krav om internkontrollsystem

Fra 01.01.2019 er det innført krav om etablering av internkontrollsystem for energianlegg gjennom endring i energilovforskrifta § 3-7. Det er utarbeidet en veileder for utarbeidelse av internkontrollsystem. Denne er å finne på NVE sine hjemmesider.

Vi anmoder om at arbeid med etablering av et internkontrollsystem i samsvar med kravet i energilovforskriften blir satt i gang så snart som råd.

Plan og bygningsloven

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har anleggskonsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf. pbl §1-3.

Når anlegget er ferdig bygget, skal kommunen få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig, jf. byggesaksforskriften (SAK 10) § 4-3, siste ledd.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

Før anleggsarbeidet starter er tiltakshaver ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

NVE minner om at anlegget er underlagt forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (FOR-2012-12-07-1157). NVE har ikke vurdert om tiltaket tilfredsstillende forskriftens krav.

Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 5 uker, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Anne Kristin Nesbakk
Bremanger kommune
Bremanger Venstre v/Svein Olav Senneset
Egil Ødegård
FYLKESMANNEN I VESTLAND
Grunneiere/rettighetshavere
Ivar Rune Varpe
Jostein Nygård
Nei til SFE, BKK vindkraft på Bremangerlandet v/Jørund Nygård
Norvall Klungresæter
Roy Ove Svarstad
Rune Eikeland
SANDS ADVOKATFIRMA DA
SFE NETT AS v/Gunnar Vassbotten
SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE
STATENS VEGVESEN
Statnett SF
Tommy Nygård
Tore Røys Nesbakk